

(สำเนา)

รับที่ ๒๗/๒๕๖๗ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กระทู้ถามที่ ๐๑๓

วุฒิสภา

๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การพัฒนานโยบายการจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ด้วยปัญหาโลกรวนสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอย่างมหาศาล ภัยธรรมชาติทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนพื้นที่ที่ไม่เคยเกิดอุทกภัยกลับเกิดอุทกภัย และพื้นที่ที่เคยเกิดอุทกภัยแล้วกลับรุนแรงจนเกินความคาดหมาย ในขณะที่ฤดูแล้งพบว่ามีความแห้งแล้ง มากกว่าเดิม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้มีอุทกภัยครั้งใหญ่เกิดขึ้นที่ภาคเหนือ มีพื้นที่ถูกน้ำท่วม จำนวน ๒.๕ ล้านไร่ ประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนกว่า ๑.๒ ล้านคน และมีพื้นที่เกษตรเสียหายอย่างหนัก โดยเฉพาะนาข้าวได้รับความเสียหายจำนวนมากถึง ๘.๔ แสนไร่ ซึ่งความเสียหายทางการเกษตรคาดว่า ประมาณ ๓๒,๔๐๐ ล้านบาท ในขณะที่เดียวกันยังคงมีพื้นที่แห้งแล้งซ้ำซากมากกว่า ๖ ครั้ง ในรอบ ๑๐ ปี จำนวน ๓๓ ล้านไร่ กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการเข้าถึงทรัพยากรน้ำ ของประชาชนในการอุปโภคหรือบริโภคที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ดังนั้น ปัญหาเรื่องการจัดการทรัพยากรน้ำ จึงเป็นทั้งเรื่องในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทั้งปัญหาน้ำท่วมและปัญหาภัยแล้ง

ในปีที่รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณแผนงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำนวน ๕๖,๒๕๕ ล้านบาท ประกอบด้วย โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ โครงการสำหรับกิจการด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ การอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ โดยงบประมาณส่วนใหญ่ถูกใช้ไปกับการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน และการป้องกันภัยจากน้ำ ทั้งนี้ จำนวนพื้นที่ชลประทานทั้งหมด ๓๐.๙๗ ล้านไร่ พบว่า มีพื้นที่เกษตรกรรม นอกเขตชลประทาน จำนวน ๑๒๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมดของประเทศ ทำให้ภาคเกษตรกรรมส่วนใหญ่ต้องพึ่งแหล่งน้ำตามฤดูกาลเป็นหลัก ซึ่งแหล่งน้ำตามฤดูกาลนั้นก็กำลังแปรปรวน ซึ่งการขยายพื้นที่ชลประทานของภาครัฐในปัจจุบันพบว่าเป็นไปอย่างล่าช้าเพียง ๑ ล้านไร่ ต่อ ๕ ปี

นอกจากปัญหา...

นอกจากปัญหาน้ำท่วมและปัญหาภัยแล้งแล้ว ยังมีปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคของรัฐบาลก็ยังคงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีจำนวนมากกว่า ๒๓.๐๕ ล้านครัวเรือน แต่ยังมีประชากรอีกจำนวน ๘.๒๕ ล้านคน ที่ไม่มีน้ำประปาใช้ และชุมชนในชนบทบางแห่งยังต้องพึ่งพาแหล่งน้ำที่ไม่ถูกสุขอนามัยที่เสี่ยงต่อโรคภัยไข้เจ็บ อันเนื่องมาจากการบริโภคอุปโภคน้ำที่ปนเปื้อน ถึงแม้ว่าจะมีประปาหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗๖,๐๐๐ กว่าแห่ง แต่ใช้การไม่ได้ไปแล้วกว่า ๑๑,๑๐๐ กว่าแห่ง ดังนั้น จึงเหลือประปาหมู่บ้านเพียง ๖๕,๐๐๐ กว่าแห่งเท่านั้นที่สามารถใช้งานได้ ในจำนวนนี้ถูกรับรองว่าเป็นน้ำประปาสะอาดจากกรมอนามัยเพียง ๔๐๖ แห่ง และถูกรับรองว่าเป็นน้ำประปาดื่มได้เพียง ๒๘๘ แห่ง ในขณะที่งบประมาณด้านการบริหารจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และจากแผนงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในปีก็กลับถูกปรับลดงบประมาณลง เมื่อเทียบกับงบประมาณทั้งหมด ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การบริหารทรัพยากรน้ำทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพยังไม่สามารถแก้ไขได้

สรุปได้ว่า จากเหตุการณ์อุทกภัยในภาคเหนือที่ผ่านมา งบประมาณจำนวนมากที่ไปใช้กับการป้องกันอุทกภัย แต่ปรากฏผลว่าไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้น ถ้าใช้งบประมาณเพื่อการเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่ให้ความสนใจกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีเตือนภัยเพื่อแจ้งเตือนภาคท้องถิ่นและประชาชนให้เตรียมวางแผนอพยพ รวมทั้งไม่มีการส่งเสริมการบูรณาการข้อมูลภัยพิบัติระหว่างหน่วยงานรัฐ ทั้งนี้ เนื่องจากความไม่เป็นเอกภาพของหน่วยงานรัฐหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีข้อมูล แต่ไม่มีอำนาจสั่งการ หน่วยงานหนึ่งมีอำนาจสั่งการแต่ไม่มีข้อมูล หน่วยงานหนึ่งมีทั้งข้อมูลและอำนาจสั่งการ แต่ไม่กระจายข้อมูลสู่หน่วยงานภาคท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ สิ่งเหล่านี้เอง คือ ภาพสะท้อนถึงการไม่มีประสิทธิภาพในการบูรณาการทรัพยากรน้ำของภาครัฐที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้เคยสะท้อนไปเมื่อครั้งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนั้น การจัดการทรัพยากรน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและร่วมจัดการปัญหาอย่างทั่วถึงมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จึงขอเรียนถามว่า

๑. ในมิติของการป้องกันอุทกภัย รัฐบาลจะนำบทเรียนจากอุทกภัยที่ผ่านมาในทุก ๆ ปี มาพัฒนาเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนและท้องถิ่นตั้งแต่ก่อนเกิดอุทกภัยอย่างไร และรัฐบาลจะมีนโยบายหรือแนวทางในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรับมืออุทกภัยหรือไม่ อย่างไร อีกทั้งจะมีแนวนโยบายในการฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะยาวของพื้นที่หลังอุทกภัยหรือไม่ อย่างไร

๒. ในมิติของ...

๒. ในมติของการป้องกันภัยแล้ง รัฐบาลมีแผนการดำเนินการอย่างไร ในการขยายพื้นที่ชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด และจะแก้ไขปัญหาหรือเยียวยาพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทานหรือไม่ อย่างไร

๓. ในมติของคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค รัฐบาลจะมีแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมการเข้าถึงน้ำประปาที่สะอาดและดื่มได้ของประชาชนในทุกพื้นที่หรือไม่ อย่างไร และจะมีการทบทวนสัดส่วนงบประมาณสำหรับการพัฒนาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคในแผนงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในปีต่อไปหรือไม่ อย่างไร

๔. ในมติของการบูรณาการทรัพยากรน้ำ ในปัจจุบันรัฐบาลมีการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร และจะมีแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับฟังปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร

ขอให้ตอบในที่ประชุมวุฒิสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วีรยุทธ สร้อยทอง

(นายวีรยุทธ สร้อยทอง)

สมาชิกวุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวฐิติมา ประเสริฐ)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกระทู้ถาม

ฉันทนา /พิมพ์

วรรณวิภา /ทาน